

Punyashlok Ahilyadevi Holkar Solapur University, Solapur

BA III History Sem. VI Skill Based Course

Indian History for Competitive Examinations

Credits - Theory:3 Project/Report: 1 Total: 4

Total Periods: 60

Preamble:

Competitive examination has become an essential part of government, semi-government and private sector jobs. Many students study with the dream of achieving success in these various examinations but most of the students do not get proper guidance. Easy study techniques and the ability to give accurate answers are not mastered. The result is failure in competitive examinations. The study units of Indian history of many competitive examinations have been placed at different levels in compulsory and optional form. Students will be able to better prepare for the history study units for various competitive examinations if develop skills like examination scope, nature of questions, suitable study methods for correct answers, self-study techniques, availability of reference books and their use as per the scope of the examination. Since this paper is to be studied in the final semester of the final year of graduation, they will acquire important skills at the right time. This skill oriented subject will be used by the students to get appointments through various competitive examinations, to work in competitive exam. Centers as well as private guides and to give lectures and speeches using lecture series, ceremonies and social media.

Objectives:

1. To aware the students about various competitive examinations
2. To facilitate the students to take up the challenges of appearing for competitive examinations.
3. To get the information about the exams conducted for the entry into jobs
4. To explain the various important events in Indian history.
5. To develop self-study techniques of history subject useful for competitive examinations.

Learning Outcomes:

1. Understand various opportunities in competitive examinations.
2. Students will be aware of the competitive examinations
3. History knowledge Utilize for professional jobs.
4. Skills Will be develop for self-study of history units suitable for various competitive examinations.
5. Students knows History subject importance UPSC, MPSC, Staff selection Bank, Railway, Army, Police, Post office etc. Examination.

Chapter I. Introduction to Various Competitive Examinations. 10

1. UPSC Examinations.
2. MPSC Examinations
3. Staff selection, Bank, Railway, Army, Police, Post Office etc. Examinations.

Chapter II. Ancient Indian History for Various competitive exams. 10

1. UPSC Examinations. (Preliminary and mains)
2. MPSC Examinations. (Preliminary and mains)
3. Other Examinations.

Chapter III. Medieval Indian History for Various competitive exams 10

1. UPSC Examinations. (Preliminary and mains)
2. MPSC Examinations. (Preliminary and mains)
3. Other Examinations.

Chapter IV. Modern Indian History for Various competitive exams. 10

1. UPSC Examinations. (Preliminary and mains)
2. MPSC Examinations. (Preliminary and mains)
3. Other Examinations.

Project Report: 20

- Students should get information about reference books and periodicals on Indian history available in their nearest libraries. Among them, read the components of Indian history study which are useful for competitive examinations and submit a brief report of the work done to the concerned teacher.

OR

- Students should collect Indian history questionnaires from various competitive examinations previous question papers, sample question papers from libraries, competitive exam. Guidance centers as well as competitive examinations related websites and find out the answers to those questions and submit a brief report to concerned teacher.

Evaluation Method:

The University examination for this course will be of 40 marks. Nature of the question paper and criteria for passing will be the same as other subjects for B. A. III Sem. VI. Internal assessment is for 10 marks and a minimum of 04marks is required for passing. Students should submit a project report of at least five pages in writing to the concerned teacher for Internal Evaluation.

List of Reference:

- 1) www.upsc.gov.in Examination patterns and syllabus
- 2) www.mpsc.gov.in Examination patterns and syllabus
- 3) Other examination websites and direct recruitment patterns and syllabus
- 4) Bhide Gajananan, Pracheen Bharat (Marathi)
- 5) Chandra Bipan, Adhunik Bharat ka Itihas (Hindi)
- 6) Chandra Bipan, India After Independence 1947-2000
- 7) Chandra Satish, History of Medieval India
- 8) Dhavale, Bargal, Madhyayugin Bharat (Marathi)
- 9) Gathal S. S., Bharatiya Rashtriya Chalvalicha Itihas (Marathi)
- 10) Habib Irfan, Medieval India
- 11) Mujumdar R. C. Ancient India
- 12) Kathare Anil, Adhunik Maharashtracha Itihas (Marathi)
- 13) Pawar Jaishingrao, Bhartiya Swatantrya Chalvalicha Itihas
- 14) Pawar Jaishingrao, Marathi Samrajyacha Uday ani Asta (Marathi)
- 15) Sharma R. S., India's Ancient Past
- 16) Singhania Nitin, Indian Art and Culture
- 17) Saradesai, Nalawde, Adhunik Bhartacha Itihas (Marathi)
- 18) Thapar Romila, A History of India
- 19) Vaidya Suman, Kothekar, Aphonic Bhartacha Itihas (Marathi)

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर

बी. ए . ३ सत्र ६ कौशल्य आधारित अभ्यासक्रम

स्पर्धा परीक्षांसाठी भारतीय इतिहास

क्रेडिट : ३+१ =४

एकुण तासिका :६०

प्रस्तावना:

स्पर्धा परीक्षा ही शासकीय, निमशासकीय व खासगी क्षेत्रातील नोकरीसाठी अत्यावश्यक बाब बनली आहे.या विविध परीक्षांमध्ये यश संपादन करण्याचे स्वप्न उराशी बाळगून अनेक विद्यार्थी अभ्यास करत असतात परंतु बहुतांशी विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शन मिळत नाही. अभ्यासाची सहज सुलभ तंत्रे व अचूक उत्तरे देण्याचे कौशल्य आत्मसात होत नाही. परिणामी, स्पर्धा परीक्षांमध्ये अपयश पदरी पडते. अनेक स्पर्धा परीक्षांच्या अभ्यासक्रमात इतिहास विषयातील विविध अभ्यास घटक वेगवेगळ्या स्तरांवर आवश्यक व ऐशिक स्वरूपात ठेवण्यात आले आहेत. सदर घटकांची परीक्षेनुरूप व्याप्ती, प्रश्नांचे स्वरूप, अचूक उत्तरांसाठी सुयोग्य अभ्यास पध्दती, स्वयंअध्ययनाची तंत्रे, संदर्भ साधनांची उपलब्धता व परीक्षेच्या आवाक्याप्रमाणे त्यांचा वापर आदि कौशल्य विकसित झाल्यास विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी इतिहास अभ्यास घटकांची उत्तम तयारी करता येईल. पदवीच्या अंतिम वर्षातील अंतिम सत्रात प्रस्तुत अभ्यासक्रम पूर्ण करावयाचा असल्याने विद्यार्थ्यांना योग्य वेळी महत्वपूर्ण कौशल्य आत्मसात होणार आहे. विविध स्पर्धा परीक्षांच्या माध्यमातून नियुक्ती मिळविण्यासाठी , स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रात तसेच खासगी मार्गदर्शक म्हणून कार्य करण्यासाठी आणि व्याख्यानमाला, सभा, समारंभ व समाज माध्यमांतून व्याख्याने, भाषणे देऊन उत्तम वक्ता म्हणून नावलौकिक मिळविण्यासाठी या कौशल्य अधारित अभ्यासक्रमाचा विद्यार्थ्यांना निश्चित उपयोग होईल.

उद्दिष्टे :

- 1) विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षांची माहिती देणे.
- 2) विद्यार्थ्यांना स्पर्धा परीक्षेतील आव्हाने पेलण्यासाठी समर्थ बनवणे.
- 3) नोकरीसाठी घेण्यात येणाऱ्या परीक्षांची माहिती मिळविणे.
- 4) भारतीय इतिहासातील महत्वपूर्ण घटना स्पष्ट करणे.
- 5) स्पर्धा परीक्षांसाठी इतिहास अभ्यास घटकांच्या स्वयंअध्ययनाचे तंत्र विकसित करणे.

शिक्षण परिणाम :

- 1) विविध स्पर्धा परीक्षांची माहिती होईल व स्पर्धा परीक्षांमधून मिळणाऱ्या संधी समजतील.
- 2) विद्यार्थ्यांमध्ये स्पर्धा परीक्षांबद्दल जानीव जागृती होईल.
- 3) इतिहासाचे ज्ञान व्यावसायिक हेतूने व नोकरीसाठी उपयोगात आणता येईल.
- 4) विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी उपयुक्त अशा इतिहास अभ्यास घटकांचे स्वयंअध्ययन करण्याचे कौशल्य विकसित होईल.
- 5) विद्यार्थ्यांना केंद्रीय लोकसेवा आयोग, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग यांच्या मार्फत घेण्यात येणाऱ्या परीक्षा व इतर परीक्षांमधील इतिहासाचे महत्त्व समजेल.

प्रकरण पहिले- विविध स्पर्धा परीक्षांची माहिती

१०

- 1) केंद्रीय लोकसेवा आयोग (युपीएससी) याद्वारे घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षा
- 2) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एमपीएससी) याद्वारे घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षा
- 3) स्टाफ सिलेक्शन, बँक, रेल्वे, आर्मी, पोलीस, पोस्ट व इतर भरतीसाठी घेण्यात येणाऱ्या परीक्षा

प्रकरण दुसरे- विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी प्राचीन भारताचा इतिहास

१०

- 1) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 2) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 3) इतर परीक्षा

प्रकरण तिसरे- विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी मध्ययुगीन भारताचा इतिहास

१०

- 1) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 2) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 3) इतर परीक्षा

प्रकरण चौथे- विविध स्पर्धा परीक्षांसाठी आधुनिक भारताचा इतिहास

१०

- 1) केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 2) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा (पूर्व परीक्षा व मुख्य परीक्षा)
- 3) इतर परीक्षा

*विद्यार्थ्यांनी आपल्या नजीकच्या ग्रंथालयात भारतीय इतिहासासंबंधी उपलब्ध असलेल्या संदर्भ ग्रंथांची व नियतकालिकांची माहिती मिळवावी. त्यातून स्पर्धा परीक्षांच्या अनुषंगाने उपयुक्त अभ्यास घटकांचे वाचन करावे. केलेल्या कार्याचा संक्षिप्त अहवाल संबंधित शिक्षकाकडे लेखी स्वरूपात सादर करावा.

किंवा

*विद्यार्थ्यांनी विविध स्पर्धा परीक्षांच्या मागील प्रश्नपत्रिका ग्रंथालये, स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रे तसेच स्पर्धा परीक्षे संबंधित संकेतस्थळांवरून उपलब्ध करून त्यातील भारतीय इतिहास अभ्यास घटकांवर विचारण्यात आलेले प्रश्न संकलित करावेत. त्या प्रश्नांची उत्तरे शोधावित आणि केलेल्या कार्याचा संक्षिप्त अहवाल संबंधित शिक्षकाकडे लेखी स्वरूपात सादर करावा.

मूल्यमापन पद्धती:

सादर अभ्यासक्रमासाठी विद्यापीठ परीक्षा ४० गुणांची असेल. प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व उत्तीर्णतेचा निकष बी. ए. भाग ३ सत्र ६ साठी असणाऱ्या अन्य विषयाप्रमाणे असेल. अंतर्गत मूल्यमापन १० गुणांसाठी असून उत्तीर्णतेसाठी किमान ०४ गुण मिळविणे आवश्यक आहेत. अंतर्गत मूल्यमापनासाठी विद्यार्थ्यांनी उपरोक्त सूचीत केल्याप्रमाणे किमान पाच पृष्ठांचा प्रकल्प अहवाल संबंधित शिक्षकाकडे सादर करावयाचा आहे.